

Procjena proteinskog statusa kod bolesnika s traumatskom ozljedom mozga

Valentina BLAŽINČIĆ, Ivica ŠČURIĆ, Marija JERŠEK, Ivan DUBROJA

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice

Uvod

Kod bolesnika s traumatskom ozljedom mozga (TOM) postoji hipermetabolizam praćen povećanom razgradnjom proteina. Preko dvije trećine bolesnika s teškom TOM ima znakove pothranjenosti s gubitkom težine od 10-29%. Prema smjernicama Europskog društva za kliničku prehranu i metabolizam jedan od načina za određivanje katabolizma proteina je mjera proizvodnje ureje i urea/kreatinin omjer. Smanjen urea/kreatinin omjer nalazi se kod pothranjenosti, a povećan urea/kreatinin omjer kod teškog kataboličkog stanja. Cilj istraživanja bila je procjena pothranjenosti i katabolizma proteina kod bolesnika s TOM pomoću urea/kreatinin omjera te korelacija s ishodom nakon TOM mjereno najčešće korištenom mjerom funkcionalne neovisnosti FIM-om (Functional independence measure).

Metode

Retrospektivno istraživanje uključivalo je 37 bolesnika s TOM (29 muškaraca i 8 žena) na kranio-cerebralnoj rehabilitaciji. Uključni kriteriji bili su dob iznad 18 godina, TOM i prva rehabilitacija. Isključni kriteriji bili su ranija bubrežna bolest, jetrena bolest, krvarenje iz gastrointestinalnog sustava, kortikosteroidna terapija i smrtni ishod.

Rezultati

Kod prijema smanjen urea/kreatinin omjer imalo je 16%, povećan 5%, a ostalih 78% bilo je unutar normalnog raspona usprkos jasnoj pothranjenosti i vidljivom gubitku mišićne mase. Kod otpusta smanjen urea/kreatinin omjer

imala su 11%, povećan 11%, a ostalih 78% bilo je unutar normalnog raspona. Korištenjem Spearmanova testa korelacije nađena je tek slaba, statistički neznčajna korelacija urea/kreatinin omjera i FIM-a kod otpusta, pri čemu je veći omjer bio povezan sa slabijim funkcionalnim ishodom. Također, između kreatinina kod prijema i FIM-a kod otpusta nije nađena statistički značajna povezanost.

Zaključak

Obzirom na uglavnom snižene ili nisko normalne vrijednosti kreatinina kod prijema urea/kreatinin omjer nije se pokazao kao dovoljno specifična metoda za potvrdu pothranjenosti i/ili katabolizma proteina bolesnika s TOM niti kao prediktor ishoda rehabilitacije promatrano FIM-om, uz ograničenje zbog malog uzorka. Osim laboratorijskih parametara potrebno je koristiti klinička i antropometrijska mjerenja kako bi se mogao procijeniti proteinski status i prilagoditi prehrana kod bolesnika s TOM.